

Behandeld door: P.W. Moens
Doorkiesnummer: 0180-442675
E-mailadres: secretariaat@vgs.nl
Briefnummer: Alg.005

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de heer A.D. Wiersma
Minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Ridderkerk, 21 februari 2022

Onderwerp: Inbreng VGS t.b.v. commissiedebat Sociale veiligheid
D.V. 9 maart

Geachte minister Wiersma,

Op 9 maart staat een commissiedebat gepland over sociale veiligheid op school. In deze brief leveren wij input ter voorbereiding op dit debat. Wij leveren deze bijdrage om u van onze kant van informatie uit de eerste lijn te voorzien. De [VGS](#) vertegenwoordigt namelijk 175 christelijke en reformatorische basis- en middelbare scholen. Op deze scholen zitten 67.823 leerlingen die opgroeien, zich ontwikkelen en voorbereid worden op participatie in de pluriforme samenleving. We voelen als vertegenwoordiger van het christelijk-reformatorisch onderwijs de opdracht om bij te dragen aan een sociaal veilig klimaat voor alle leerlingen.

In deze brief willen we in de eerste plaats het belang van sociale veiligheid op school onderstrepen. Vervolgens beschrijven we wat de VGS in samenwerking met de scholen en andere organisaties doet om een sociaal veilig klimaat te realiseren op onze scholen. Ten derde willen we reageren op de moties over de identiteitsverklaringen van Kamerleden Kwint c.s. en Gündogan-Simons die aangenomen zijn in het debat op 5 oktober 2021.

Het belang van sociale veiligheid

In eerdere brieven (zie als voorbeeld daarvan bijlage 1) hebben we het belang van sociale veiligheid onderstreept. Het is van het grootste belang dat zowel leerlingen als personeelsleden zich veilig weten op school. Dit stelt alle betrokkenen namelijk in de gelegenheid om een bijdrage te leveren aan de gemeenschap. Het creëert een veilige werkomgeving voor het personeel en daarmee hopelijk ook een goede sfeer op school. Het stelt het personeel ook in staat om veiligheid te bieden aan de leerlingen. Goed voorbeeld doet immers goed volgen. In een veilige schoolomgeving kunnen leerlingen onbevangen zijn, zich ontwikkelen en omzien naar de ander.

Sociale veiligheid is ook ten eerste intrinsiek verbonden aan de grondslag van de scholen die wij vertegenwoordigen. Het welbevinden van leerlingen

en van leraren zien wij als onderdeel van het grote gebod om God lief te hebben boven alles en de naaste als onszelf. Daarbij roept de Bijbel ons ook op om de ander te behandelen zoals je zelf ook behandeld wilt worden. Dat laat geen enkele ruimte voor onveilig gedrag of onheuse behandeling van personeel en/of leerlingen. Deze verbondenheid aan onze grondslag en identiteit zorgt ervoor dat er een intrinsieke motivatie is bij zowel schoolleiding als de man of vrouw voor de klas.

In de afgelopen tijd hebben wij in toenemende mate gezien dat er in de politiek steeds meer aandacht komt voor sociale veiligheid op scholen. Het regeerakkoord geeft daar ook blijk van. En daar zijn we enerzijds blij mee, want we zien dat er meer aandacht komt voor de veiligheid van leerlingen in de klas. Anderzijds merken wij dat het debat sterk incidentgedreven is. Incidenten leiden tot ophef en bepalen daarmee in sterke mate het maatschappelijk debat. Dit komt het debat niet altijd ten goede. Wij zien, ook op basis van de cijfers, dat er heel veel zaken goed gaan. Ongeveer 95 procent van de leerlingen zegt zich veilig te voelen en sinds de invoering van de wet sociale veiligheid is er een daling te ontdekken van leerlingen die aangegeven gepest te worden¹. Wij beseffen dat we met deze cijfers niet klaar zijn. We blijven ons inzetten voor een veilige omgeving voor alle leerlingen en personeelsleden.

Wat doet de VGS in samenwerking met scholen en andere organisaties?

De VGS staat pal achter de vrijheid van onderwijs. De mogelijkheid om onderwijs te geven overeenkomstig de godsdienstige, levensbeschouwelijke of pedagogische visie en voorkeur is een groot goed. Tegelijkertijd vraagt die vrijheid om verantwoordelijkheid. Een verantwoordelijkheid die de VGS voelt en graag op zich neemt. De VGS zet zich samen met de scholen en de andere organisaties in om op iedere school een veilig klimaat te realiseren. Daarvoor is de VGS al een flink aantal jaren bezig om beleid te ontwikkelen en te implementeren in de scholen. Sociale veiligheid is al vele jaren zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs onderwerp van gesprek.

- In 2008 is vanuit de VGS een netwerk opgericht om structureel en multidisciplinair aandacht te besteden aan dit thema. Dit netwerk volgt sinds lange tijd de ontwikkelingen op het gebied van sociale veiligheid en seksuele diversiteit en brengt verschillende instanties en personen met elkaar en met de scholen in verbinding. Het netwerk staat scholen bij in de gedachtevorming over en de implementatie van beleid op dit gebied.
- Op iedere middelbare school die bij de VGS is aangesloten is een coördinator sociale veiligheid aangesteld om het beleid vanuit de VGS en het netwerk sociale veiligheid te implementeren. Deze coördinatoren zijn met elkaar verbonden middels een netwerk.
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld waar personeelsleden en leerlingen terecht kunnen met hun problemen.

---

¹ [Beleidsreactie Evaluatie Wet veiligheid op school](#), 11 november 2021

- Op iedere middelbare school die bij de VGS is aangesloten, worden docenten door WISeducatie getraind op het gebied van sociale veiligheid en seksuele diversiteit.
- Vanuit de VGS is er een beleidsadviseur sociale veiligheid aangesteld. In het veld gebeurt veel op het gebied van sociale veiligheid. De beleidsadviseur is een spin in het web en initieert en coördineert initiatieven om beleid te ontwikkelen en te realiseren op de scholen.
- Er vinden regioavonden en studiedagen plaats rondom het thema sociale veiligheid. Tijdens deze regioavonden en studiedagen gaan betrokkenen van scholen en kerken met elkaar in gesprek over hoe de sociale veiligheid op scholen bevorderd kan worden.
- We zijn voornemens om een meldpunt in te richten waar leerlingen en personeelsleden zich kunnen melden op het moment dat daar aanleiding toe is.
- We spreken vaak met organisaties die specialistische kennis hebben op het gebied van sociale veiligheid en seksuele diversiteit zoals [WISeducatie](#), [School en veiligheid](#), [De Vluchtheuvel](#), [Eleos](#) en [Chris](#).

Reactie op de moties over de identiteitsverklaringen

In het debat van 5 oktober 2021 zijn de moties Kwint c.s. (Kamerstukken II 2021/22, 31289, 485) en Gündoğan-Simons (Kamerstukken II 2021/22, 31289, 489) aangenomen. In een eerdere reactie (zie bijlage 2) hebben wij met name benadrukt dat wij de moties, die door minister Slob ontraden zijn, ervaren als een beperking van de uitoefening van ons grondrecht van onderwijsvrijheid, zoals gewaarborgd is in artikel 23 GW en in internationale verdragen zoals het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (EVRM), het Internationaal verdrag voor de rechten van het kind (IVRK) en het Europees Handvest, evenals het heldere [advies van de Onderwijsraad](#) over deze thematiek. Wij geven u in overweging om deze grondrechtelijke en internationaalrechtelijke context te betrekken bij de beraadslaging over dit thema.

Wij willen hierover aanvullend opmerken dat de profielschets juist bijdraagt aan een sociaal veilig klimaat. De profielschets die veel bij ons aangesloten scholen hebben, geeft aan waar de scholen voor staan, wat de school gelooft en wat ze belijdt. Door daar open en transparant over te zijn, biedt de school duidelijkheid aan ouders: wat kunnen zij van de school verwachten? Het profiel biedt scholen tegelijk een kapstok om daarover het gesprek met de ouders aan te gaan, waarin zij - op hun beurt - hun verwachtingen kunnen neerleggen bij de school. Overeenstemming over belangrijke thema's als waarden en normen, opvattingen over het goede leven, gewenst gedrag in de school en de schoolcultuur zijn wat ons betreft ook voorwaardelijk voor een sociaal veilige school voor alle leerlingen.

Ten slotte

We hebben vanuit VGS het goede voor met alle leerlingen, ouders, docenten, schoolleiders en bestuurders. We geloven dat een sociaal veilige omgeving bijdraagt aan het welbevinden van alle betrokkenen. Dit willen wij vormgeven vanuit liefde, zorg en geborgenheid voor de kinderen. Vanuit de diepste overtuiging dat échte veiligheid en geborgenheid alleen te vinden is in onze Schepper, door het werk van de Heere Jezus Christus. Dit gegeven stelt ons voor de belangrijke opdracht om daar een voorbeeld van te zijn voor onze omgeving.

Tot een nadere, mondelinge toelichting op deze brief zijn wij vanzelfsprekend gaarne bereid.

Met vriendelijke groet,

P.W. (Pieter) Moens
College van Bestuur VGS

Bijlagen:

1. Brief aan toenmalig minister Slob over Sociale veiligheid
2. Brief aan toenmalig minister Slob naar aanleiding van moties over identiteitsverklaringen